

14 kryssfrågor: markera endast ett alternativ.

1. Vilken av följande är **inte** en *dimension* av **hållbar utveckling**?

- ☐ Social hållbarhet
- ☐ Ekologisk hållbarhet
- ☒ **Biologisk hållbarhet**
- ☐ Ekonomisk hållbarhet

2. Vad av följande är en **icke-förnyelsebar resurs**:

- ☐ Vatten
- ☒ **Litium**
- ☐ Bomull
- ☐ Solenergi

3. **Globalhektar** används ofta för att mäta ekologiska fotavtryck. Det används eftersom:

- ☐ det representerar alla länder
- ☒ **det är ett hektar med jordens genomsnittliga produktion och visar tydligt hur mycket en person/företag/land förbrukar**
- ☐ det mäter hur mycket resurser vi har kvar på jorden
- ☐ det låter bra och viktigt

4. **Globala målen** antogs 2015 i form av Agenda 2030. Syftet med dessa är att:

- ☒ **främja en hållbar utveckling på globalnivå**
- ☐ utvärdera vilka länder som är mest hållbara
- ☐ jämnna ut skillnaden mellan rika- och fattiga länder
- ☐ arrangera miljömässor för världens alla länder

5. Varför är det viktigt att **återvinna utjänta elektronikprodukter** (ex. mobiler och datorer)?

- ☐ för att de riskerar att avge farlig strålning om de ej tas hand om
- ☐ eftersom de sparar samhället mycket pengar om de kan återvinnas
- ☒ **för att återvinna de icke-förnyelsebara resurser som krävs för att tillverka elektroniska produkter**
- ☐ eftersom de kan innehålla privat information som riskerar att spridas

6. Vad består ett **ekosystem** av?

- ☐ alla organismer på en plats
 - ☐ arter, population och individer
 - ☒ **organismer och omgivande miljö**
 - ☐ en specifik miljö med och fotosyntetiserande arter
-

7. Vad innebär de **abiotiska faktorerna**

- ☐ olika faktorer i ett ekosystem
 - ☒ **de icke-levande faktorerna i ett ekosystem**
 - ☐ de levande faktorerna i ett ekosystem
 - ☐ de faktorer som har minst påverkan i ett ekosystem
-

8. En **population** är:

- ☐ en grupp av olika arter i ett ekosystem
 - ☐ en specifik grupp arter
 - ☐ alla arter i ett ekosystem
 - ☒ **alla individer av en art i ett ekosystem**
-

9. En **ekologisk nisch** är:

- ☐ samma sak som ett habitat
 - ☐ en typ av ekosystem
 - ☒ **habitat och beteende**
 - ☐ en arts miljö
-

10. En **producent** är:

- ☐ arter som kan skapa koldioxid
 - ☐ en encellig art som är anfader till övriga arter i ett ekosystem
 - ☐ arter som försöker ett ekosystem med viktiga näringsämnen
 - ☒ **en art som kan utvinna energi ur enkla ämnen genom ex. fotosyntes**
-

11. Varför är **nedbrytare** viktiga i ett ekosystem?

- ☐ de håller ekosystemen rena och fria från gifter
 - ☒ **de utvinner energi ur dött material och återför viktiga näringsämnen till näringsväven**
 - ☐ de förser toppkonsumenterna med energi
 - ☐ de är viktiga i de ekosystem som saknar producenter för att kunna tillföra energi genom fotosyntes
-

12. En **näringsväv** är:

- ☒ en modell över hur näringsämnen och energi överförs mellan olika organismer
 - ☐ hur näring tas upp av olika organismer
 - ☐ utvinningen av närsalter ur jorden av producenter
 - ☐ ett annat ord för näringskedja
-

13. Mellan varje steg *uppåt* i en **näringskedja** så:

- ☐ ökar den totala mängden energi
 - ☐ är mängden energi konstant
 - ☒ minskar den totala biomassan
 - ☐ är alltid biomassan konstant
-

14. **Ekosystemets bärformåga** syftar på:

- ☐ hur många arter som kan finna sig i samma ekosystem
- ☐ hur många olika populationer som kan överleva i ett ekosystem
- ☒ hur stor en population i ett ekosystem kan bli
- ☐ hur många näringskedjor som kan samsas i ett ekosystem

3 frisvarsfrågor: Svara på utrymmet under frågan. Använd relevanta begrepp och figurer. (C-A)

1. Det **ekologiska fotavtrycket** mellan olika länder skiljer sig. Ovan ser ni ett antal länders olika fotavtryck illustrerade. Varför skiljer sig fotavtrycket så mycket mellan ett land som *Sverige* och *Indien*?

2. Vad är problemet med **invasiva arter**? Använd relevanta begrepp och förklara också vad en invasiv art är.

3. Hur förhåller sig **människan** som art till ett ekosystems alla olika regler? Vad gäller människan när det kommer till *ekologisk nisch* och *ekosystemets bärförmåga*? På vilket sätt skiljer vi oss och vad har det för konsekvenser?